

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/47/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117204228
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117204228.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XX, XXX XX K., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom. so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04, Bratislava, IČO: 47967692, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubíková PhD. s.r.o., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 50361368, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12Csp/53/2017-77 zo dňa 09.01.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov rozhodol:
„I. Žalovaný je p o v i n ň ý zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX. 9. 2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobcu.
- II. Žalobca m á vo vzťahu ku žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 551 ods. 1 a 2, § 37 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čl. 3 ods. 2 a 3, čl. 5, čl. 6 ods. 1 Smernice rady č. 93/13/EHS, § 5a ods. 1 písm. a), § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.
3. V odôvodnení uviedol, že v danom prípade bola postúpená pohľadávka z úverovej zmluvy na žalovaného vrátane všetkých súvisiacich práv, teda aj vrátane zabezpečenia pohľadávky t.j. aj z dohody o zrážkach zo mzdy, napokon dôkazom toho je aj skutočnosť, že žalovaný ako postupník požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu zrážok zo mzdy. Preto žalovaný je vecne pasívne legitimovaný v tomto spore.
4. Pokiaľ ide o námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu z dôvodov, že Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, vydal dňa 21. 10. 2011 rozhodcovský rozsudok. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že rozhodcovský rozsudok o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému peňažnú sumu titulom dlhu z úverového vzťahu nemôže byť prekážkou pre konanie o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Ide totiž o iný právny úkon ako úverová zmluva, aj keď slúži na zabezpečenie práva žalovaného z úverovej zmluvy. Posúdenie platnosti

dohody o zrážkach zo mzdy nebolo prejudiciálnou otázkou, ktorú by musel riešiť rozhodcovský súd v súvislosti so žalobou žalovaného na plnenie. Preto ani uloženie peňažnej povinnosti žalobcovi na základe úverovej zmluvy v rozhodcovskom rozsudku nepredstavuje opodstatnenú námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu.

5. V spornej dohode sa uvádza zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bez jej špecifikácie. Navyše chýba v nej aj uvedenie výšky dohodnutých zrážok zo mzdy, ktoré si nemožno zamieňať s právnou úpravou exekučného vymáhania peňažnej sumy zrážkami zo mzdy. Napadnutá dohoda je preto neurčitá, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Dohoda o zrážkach zo mzdy je tiež v rozpore s ust. § 5a ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2007 Z.z..

6. Prejav vôle žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy smeroval k inému následku než uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca uzavrel zmluvu s cieľom získať finančné prostriedky. Uvedenou zmluvou právny predchodca žalovaného vnútil predtlačným formulárom žalobcovi aj iný úkon než ten, ktorý bol v sfére jeho záujmu a to uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy, hoci žalobca nemal vôľu túto dohodu uzavrieť a navyše nemal ani reálnu možnosť obsah formulárovej zmluvy ovplyvniť resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. V tejto súvislosti nie je zanedbateľné ani zakomponovanie napadnutej dohody malým písmom bez akéhokoľvek zvýraznenia v texte úverovej zmluvy.

7. O trovách konania rozhodol podľa § 255 Civilného sporového poriadku.

8. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal, že STÁLÝ ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, vydal dňa 21.10.2011 rozhodcovský rozsudok, sp. zn. ISB0910050, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 02.01.2012 a vykonateľnosť dňa 06.01.2012, ktorým zaviazal žalobcu (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalovaného), zaplatiť žalovanému (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalobcovi) istinu vo výške 475,41 EUR, úrok vo výške 23% ročne zo sumy 475,41 EUR od 02.06.2010 do zaplatenia istiny, úrok z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 475,41 EUR od 02.06.2010 do zaplatenia istiny, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú ku dňu predčasnej splatnosti celého úveru vo výške 48,19 EUR, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú odo dňa nasledujúceho po dni predčasnej splatnosti celého úveru do dňa 01.06.2010 vo výške 57,53 EUR, sumu dlžných poplatkov vo výške 43,42 EUR, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 33,19 EUR. Nakoľko si žalobca svoju povinnosť dobrovoľne nesplnil, žalovaný začal realizovať dohodu o zrážkach zo mzdy. V prípade, ak by žalobca nerealizoval dohodu o zrážkach zo mzdy, nedomohol by sa ani časti judikovaného nároku. Taktiež, žalovaný ani netrvá na uplatňovaní dohody o zrážkach zo mzdy, pričom za týmto účelom ponúkol žalobcovi zmier. Navyše žalobca nepodal žalobu v zmysle ust. § 137 písm. c) CSP, ale podľa ust. § 137 písm. a) CSP, podľa ktorého, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o splnení povinnosti.. Petit žaloby nebol jasne formulovaný, je neurčitý a nevykonateľný. Petit tak, ako ho naformuloval žalobca nie je materiálne vykonateľný a žalobca nesprávne žaloval na splnenie povinnosti v zmysle § 137 písm. a) CSP, keď žaloval žalovaného na splnenie povinnosti. Predpisy exekučného práva neumožňujú, v prípade žalobcovho úspechu, takúto povinnosť vymôcť. Žalovaný nemusel uviesť v dohode o zrážkach zo mzdy výšku zrážky ak nebola dohodnutá. V takom prípade sa postupuje v zmysle § 68 až 71 EP v spojení s nariadením vlády č. 268/2006 Z. z.. Nie je teda pravdou, že v prípade ak by dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala výšku mesačnej zrážky je táto dohoda absolútne neplatná v zmysle ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nemožno konštatovať, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná, pretože je nezvýraznená, keďže túto si žalobca mal možnosť preštudovať v akomkoľvek formáte písma a v akomkoľvek časovom predstihu pred uzavretím zmluvy o úvere, keďže Poštová banka, a.s., ako právny predchodca žalovaného povinne na svojom internetovom sídle www.postovabanka.sk zverejňuje svoje obchodné podmienky. V čase uzatvorenia zmluvy žiaden právny predpis nestanovoval povinnosť o minimálnej veľkosti písma v zmluve. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný má právo vykonávať zrážky zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy a zaviazal žalobcu na trovy odvolacieho konania, alternatívne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie.

9. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

10. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

12. Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

13. Podľa ustanovenia § 551 odsek 1 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

14. Podľa ustanovenia § 37 odsek 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

15. Žalobca a právny predchodca žalovaného K. banka a.s. dňa XX.XX.XXXX uzatvorili zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 30.000,-- Sk s tým, že žalobca sa zaviazal splácať úver v 40 mesačných splátkach vo výške 1160,-- Sk. V čl. 3 bod 4 zmluvy o úvere bolo dohodnuté, že podpisom tejto zmluvy zmluvné strany zároveň uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky Poštovej banky vzniknutej zo zmluvy o úvere.

16. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného dovolací súd uvádza, že zákon č. 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok upravuje spôsoby vedenia exekúcie v prípadoch, kedy bola povinnej osobe uložená povinnosť na plnenie - t.j. povinnosť, ktorá spočíva vo vykonaní určitej aktivity. V predmetnom prípade sa však žalobca domáha uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa určitého konania, t.j. povinnosti vyžadujúcej si pasivitu povinnej osoby. V tomto smere možno súhlasiť so žalovaným, že normy exekučného práva neupravujú možnosť núteného vymoženía povinnosti zdržať sa určitého konania. Uvedené však neznamená, že rozsudok, ktorým je strane uložená povinnosť zdržať sa určitého konania, nie je vykonateľný. Za stavu, kedy je rozsudok ukladajúci povinnosť zdržať sa konania právoplatný (pričom právoplatnosťou sa zároveň takýto rozsudok stáva aj vykonateľným), je strana, ktorej bola povinnosť zdržať sa konania uložená, povinná súdne rozhodnutie rešpektovať, t.j. zdržať sa určitého konania. Pri nerešpektovaní takéhoto súdneho rozhodnutia prichádzajú do úvahy trestnoprávne sankcie ako následok spáchania trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia. V zmysle argumentov žalovaného by potom neboli právne relevantné ani neodkladné opatrenia ukladajúce povinnosť zdržať sa konania, napriek skutočnosti, že zákon uloženie takejto povinnosti priamo predpokladá (§ 325 ods. 1 písm. d) CSP), pričom v zmysle § 330 ods. 2 CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. Je potrebné zároveň uviesť, že druhy žalôb sú v ust. 137 CSP vymedzené demonštratívny spôsobom, teda ako neuzavretý okruh možností. Za daného stavu nemožno mať pochybnosti o tom, že žalobou sa možno domáhať uloženia povinnosti zdržať sa určitého konania, pričom takáto žaloba nepredstavuje prípad vymedzený v ust. § 137 ods. 1 písm. c) CSP. Nezriedka sa vyskytujú prípadmi, kedy sa subjekty žalobou domáhajú zdržania sa konania protistrany sú napr. tzv. susedské spory vyplývajúce z ust. 127 Občianskeho zákonníka. Z uvedených dôvodov odvolacie námietky žalovaného poukazujúce na nevykonateľnosť petitu a nemožnosť povinnosť uloženú žalovanému nútene vymôcť, nie sú opodstatnené.

17. Žalovaný poukazuje na rozhodcovský rozsudok, ktorým bol žalobca zaviazaný na peňažné plnenie, žalovaný však napriek tvrdenej existencii rozhodcovského rozsudku (s ktorým Exekučný poriadok ráta ako s exekučným titulom, t.j. nútene vykonateľným rozhodnutím) aktivoval inštitút zrážok zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorý je možné realizovať bez ingerencie nestrannej inštitúcie (rozhodcovský súd, všeobecný súd, ktorý by deklaroval výšku pohľadávky). Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že rozhodcovské doložky dojednané právnym predchodcom žalovaného vo formulárových spotrebiteľských zmluvách boli vyhodnotené ako neplatné, teda nezakladajúce právomoc rozhodcovského súdu, čo má za následok, že rozhodcovské

rozsudky vydané na základe takýchto rozhodcovských doložiek predstavujú nulitný právny akt (porovn. uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6CoE/140/2016, 6CoE/171/2016, 6CoE/110/2016, 6CoE/124/2016, 6CoE/99/2016).

18. Odvolací súd považuje za dôležité uviesť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom a ak neexistuje hoci len potenciálne riziko vymoženia nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídenním súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženia nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až na úrovni nezistiteľnosti, kedy tento inštitút obchodník aktivuje.

19. Je potrebné si uvedomiť, že žalobca sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa navyše zainteresovaného vo vlastnej veci a o vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offo súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

20. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o tom, čo uzatvorenie konkrétneho právneho úkonu znamená. Z uzatvorenej dohody žiadne podstatné informácie o inštitúte dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov nevyplývajú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov pritom nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia zo strany súdu alebo inej objektívnej inštitúcie je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

21. Dohoda o zrážkach zo mzdy má charakter štandardnej zmluvnej podmienky používanej právnym predchodcom žalovaného pri uzatváraní zmlúv o spotrebiteľských úveroch so spotrebiteľmi. Občiansky zákonník za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia nepovažuje také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V prípade nepreukázania opaku zo strany dodávateľa zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. V predmetnom prípade je dohoda o zrážkach zo mzdy zakomponovaná do textu zmluvy o úvere (čl. 3 bod 4). Žalovaný nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalobca, resp. že žalobca mal možnosť výberu, či predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy podpíše, alebo nepodpíše, ak chcel, aby mu bol zo strany právneho predchodcu žalovaného poskytnutý úver. Žalovaný ničím nepreukázal individuálny charakter dojednania dohody o zrážkach zo mzdy.

22. Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoje ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

23. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha

nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprímeranému konaniu zo strany dodávateľa, rovnako prihliadnúc na skutočnosť, že podstatným znakom Dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok z jeho mzdy.

24. Odvolací súd pre úplnosť uvádza, že ako problematické vníma zmluvné dojednanie o úrokovej sadzbe vo výške 28 % ročne. Priemerná výška úrokovej sadzby pri porovnateľných spotrebiteľských úveroch poskytovaných bankami s dobou fixácie úrokovej sadzby 1 - 5 rokov v období 09/2007 podľa údajov zverejnených NBS predstavovala 13,20 % ročne. Úroková sadzba vo výške 28 % tak predstavuje viac ako dvojnásobok priemernej úrokovej sadzby, preto odporuje dobrým mravom. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprímerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami nie je tolerovateľné za žiadnych okolností.

25. Neprijateľnú podmienku predstavuje dojednanie obsiahnuté v bode 5.4 Obchodných podmienok, podľa ktorého v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 OP, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa Oznámenia a úrokom z omeškania vo výške stanovenej v Oznámení, a to až do času úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke. Odvolací súd už opakovanne konštatoval, že zo žiadneho ustanovenia všeobecne záväzných predpisov nevyplýva pravidlo, podľa ktorého má dlžník v spotrebiteľskom vzťahu povinnosť platiť cenu služby v podobe úrokov aj za obdobie po splatnosti pohľadávky. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Ak existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 53 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. (porovn. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 6Co/190/2014,6Co/87/2017).

26. Aj v predmetnom prípade teda hrozí riziko, že na základe realizácie dohody o zrážkach zo mzdy by došlo k vymoženiu plnení zo zmluvy o úvere, na ktoré žalovaný nárok nemá.

27. Žalobca navyše v žalobe poukazuje na premlčanie pohľadávky zo zmluvy, pričom pri výkone zrážok zo mzdy na základe dohody, veriteľ aj za stavu, že táto by bola opodstatnená, nie je povinný námietku akceptovať a vykonávanie zrážok pozastaviť. Iba v súdnom konaní resp. v rozhodcovskom konaní je dôsledkom vznesenia dôvodnej námietky premlčania dlžníkom stav, kedy veriteľovi pohľadávka nie je priznaná a v dôsledku toho napokon ani nie je voči dlžníkovi nútene vymožiteľná.

28. Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

29. Na zdôraznenie správnosti tohto záveru odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátneho súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

30. Nič nebráni judikovať klauzulu ako neplatnú (§ 53 ods. 4 OZ), hoci má základ v znení zákona akou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok (Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí; čl.4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

31. Zmluvná podmienka môže byť posúdená ako neprijateľná v zmysle § 53 ods. 1 OZ aj vtedy, ak vychádza z dispozitívnej normy a odkláňa sa v neprospech spotrebiteľa, keď v súvislosti s ostatnými zmluvnými podmienkami umožňuje vymôcť plnenia, na ktoré veriteľ nemá nárok, ako je tomu aj v predmetnom prípade (V tejto súvislosti treba uviesť, že na účely určenia, či je zmluvná podmienka vylúčená z pôsobnosti smernice 93/13, je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či táto podmienka odráža ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré platia medzi zmluvnými stranami bez ohľadu na ich voľbu alebo ustanovenia, ktoré sa uplatnia automaticky, to znamená v prípade, ak neexistujú odlišné ustanovenia, ktoré si zmluvné strany v tomto ohľade dohodli (pozri v tomto zmysle rozsudok RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, bod 26). So zreteľom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu; bod 79., 80. rozsudku SD C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital a.s.).

32. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy síce má svoj základ v znení zákona, no v spojení s neprijateľnými podmienkami je aj podľa názoru odvolacieho súdu plne opodstatnená ochrana, ktorú vykonal súd prvej inštancie.

33. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

34. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešný bol žalobca, ktorému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol v odvolacom konaní pasívny, k odvolaniu sa nevyjadril, náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnil, a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nelogické, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

35. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).